

Anna Mempel-Śnieżyk

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA DOLNEGO ŚLĄSKA – WYBRANE ASPEKTY

Streszczenie: Atrakcyjność inwestycyjna regionu jest niezmiernie istotna z punktu widzenia jego rozwoju. Świadomość posiadanych atutów i możliwych do wykorzystania szans rozwoju pozwala na stworzenie klimatu sprzyjającego przedsiębiorcom, którzy niewątpliwie postrzegani są jako przyczyniający się do rozwoju lokalnego, regionalnego, a ostatecznie do rozwoju społeczno-gospodarczego całego kraju. Wiedza o możliwościach wpływania na atrakcyjność inwestycyjną rozumiana jest w kontekście przyciągania nowych inwestorów do prowadzenia działalności gospodarczej w regionie. Artykuł przedstawia charakterystykę Dolnego Śląska z punktu widzenia atrakcyjności inwestycyjnej, możliwości rozwojowe regionu oraz prezentuje działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości.

Słowa kluczowe: region, atrakcyjność inwestycyjna.

1. Wstęp

Problematyka dysproporcji regionalnych jest szeroko podejmowana w literaturze przedmiotu. Badacze tego zjawiska niejednokrotnie próbują ustalić, jak wpływać na działania przyczyniające się do powstawania tych dysproporcji, jak wykorzystywać atuty i możliwości regionu w celu łagodzenia tych dysproporcji. Zjawiskiem związanym z oddziaływaniem czynników decydujących o rozwoju poszczególnych regionów bądź tworzących bariery jego rozwoju jest powstawanie dysproporcji regionów. Mechanizmy tworzenia się dysproporcji w poziomie rozwoju gospodarczego, w osiągnięciu wzrostu gospodarczego wyjaśniają koncepcje i teorie rozwoju regionalnego, które ze względu na rosnące dysproporcje w poziomie rozwoju poszczególnych części kraju czy świata szczególnie nabierają większego znaczenia¹. Dysproporcje polskiej przestrzeni społeczno-gospodarczej pod względem jej zagospodarowania czy zurbanizowania wpływają na znaczne zróżnicowanie regionów pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Przeprowadzone w tym zakresie badania potwierdzają różny poziom atrakcyjności inwestycyjnej wybranych regionów.

¹ M. Czerny, *Globalizacja a rozwój*, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2005, s. 47.

W literaturze przedmiotu można znaleźć różnorodne ujęcia czynników atrakcyjności inwestycyjnej regionów oraz próby ustalenia ich ważności, analizy porównawcze regionów według różnych grup czynników, ustalenia, czy te same grupy czynników przesadzają o sukcesie różnych regionów w badanym aspekcie.

Artykuł traktuje zagadnienie w wąskim ujęciu, wykorzystuje dotychczasowe ustalenia w kwestii atrakcyjności inwestycyjnej i skupia uwagę przede wszystkim na ukazaniu regionu Dolnego Śląska jako miejsca atrakcyjnego dla potencjalnego inwestora.

2. Dolny Śląsk atrakcyjny dla inwestora

W pierwszej kolejności należy się odnieść do pojęcia atrakcyjności inwestycyjnej, które może być rozumiane w kontekście przyciągania nowych inwestorów do prowadzenia działalności w regionie. Warto zwrócić uwagę, iż pojęcie to często używane jest zamiennie z pojęciem klimatu inwestycyjnego, który „skupia się nie tylko na kwestii przyciągania inwestycji, lecz także związany jest z ich utrzymaniem oraz generalnie z pozytywnymi doświadczeniami zebranymi w toku prowadzenia działalności”. Pojęcie klimatu inwestycyjnego można więc rozumieć jako „swoisty syndrom obiektywnych uwarunkowań decydujących o dogodności funkcjonowania w regionie, sprawności przebiegu całego procesu inwestycyjnego, a także ewentualności powtórzenia inwestycji przy posiadanym aktualnie stanie wiedzy i doświadczeń”².

W celu zaprezentowania atrakcyjności inwestycyjnej Dolnego Śląska przedstawiona zostanie charakterystyka regionu w tym kontekście. Dolny Śląsk to województwo położone w zachodnio-południowej części Polski. Położenie regionu w strategicznym miejscu Polski i Europy, na przecięciu szlaków komunikacyjnych Wschód–Zachód i Południe–Północ, skutkuje tym, iż miasto centralne regionu – Wrocław – leży w niewielkiej odległości od stolic sąsiednich krajów, a takie położenie sprawia, że zarówno region, jak i miasto centralne mają atrakcyjną lokalizację w europejskiej przestrzeni gospodarczej. Wrocław to nie tylko centrum gospodarcze, ale i ważny ośrodek kultury, nauki i turystyki stanowiący lokomotywę rozwoju Dolnego Śląska. Warto wspomnieć, że Wrocław i cały region jest bardzo wysoko oceniany pod względem infrastruktury otoczenia biznesu i rynku pracy. Natomiast z punktu widzenia wielkości inwestycji Wrocław plasuje się na drugim miejscu w Polsce, tuż za Warszawą³.

Można także dodać, że region Dolny Śląsk (podstawowe informacje o regionie zob. tab. 1) należy do najbardziej atrakcyjnych w kraju pod względem różnorodno-

² J. Rymarczyk i in., *Klimat inwestycyjny dolnego śląska w ocenie bezpośrednich inwestorów zagranicznych*, Wydawnictwo Instytutu Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2008, s. 18.

³ www.wroclaw.pl.

ści biologicznej i walorów krajobrazowych. Ukształtowanie geograficzne, warunki klimatyczne, górski krajobraz oraz zasoby kulturowe i historia regionu sprawiają, że region jest znakomitym miejscem do odpoczynku i rekreacji. Dzięki temu, iż jest on dość dobrze zagospodarowany i wyposażony w infrastrukturę turystyczną w porównaniu z innymi obszarami Polski, turystyka na Dolnym Śląsku jest jedną z podstawowych sfer działalności⁴. Region podlega wpływowi ciągłych procesów zachodzących we współczesnej gospodarce, a Wrocław w ostatnim czasie postrzegany jest jako najdynamiczniej rozwijające się miasto Polski. Pod względem wielkości zaludnienia województwo dolnośląskie z liczbą ludności 2 874 506, co stanowi 7,5% ogółu ludności kraju, jest na piątym miejscu w kraju po województwach mazowieckim, śląskim, wielkopolskim i małopolskim.

Tabela 1. Podstawowe dane o regionie Dolnego Śląska i o Wrocławiu – mieście centralnym

	Wrocław	Dolny Śląsk
Liczba ludności	633,9 tys.	2 879,8 tys.
Liczba przedsiębiorstw	93 404	307 000
– w tym spółki handlowe (ogółem)	10 363	21 025
– w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2 730	5 935
Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	64 573 (172 podmioty zagraniczne)	219 755
Bezrobocie	5,1%	11,7%
Minimalne miesięczne wynagrodzenie	936 zł	936 zł
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	3027,51 zł	2807,57 zł

Źródło: www.dolnyslask.pl.

Na uwagę zasługuje to, iż województwo dolnośląskie należy do najbardziej uprzemysłowionych regionów kraju. Charakterystyczne jest znaczne skupienie zakładów związanych z przemysłem wydobywczym i energetycznym występujące na obszarze pogranicza polsko-niemieckiego i polsko-czeskiego⁵. Można zaznaczyć, że Dolny Śląsk ma duże tradycje związane z przemysłem elektromaszynowym, którego szanse rozwoju zwiększa sieć potencjalnych kooperatorów i poddostawców inwestujących w tej branży podmiotów. Z kolei dostęp do wykwalifikowanej kadry inżynierskiej oraz profil kształcenia w szkołach technicznych są gwarantem prężnego rozwoju przemysłu motoryzacyjnego. Istotne są także istniejąca infrastruktura

⁴ Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, s. 4.

⁵ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020, załącznik do Uchwały nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku, Wrocław 2005.

komunikacyjna, a także poczynione znaczne nakłady inwestycyjne na rozwój sektora transportowego⁶.

Podmioty gospodarcze prowadzące działalność przemysłową w regionie dolnośląskim wykazują duże zróżnicowanie branżowe. Jako charakterystyczne i kluczowe dla województwa dolnośląskiego zostały zidentyfikowane poszczególne sekcje i działy gospodarki, wśród których w sferze usług można wymienić pośrednictwo finansowe, obsługę nieruchomości, wynajem oraz naukę i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, natomiast w sferze przemysłu⁷:

- górnictwo i kopalnictwo,
- produkcję artykułów spożywczych i napojów,
- włókiennictwo,
- produkcję wyrobów chemicznych,
- produkcję instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków,
- produkcję maszyn i urządzeń,
- produkcję pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep,
- produkcję wyrobów z surowców niemetalicznych pozostałych,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.

Można podkreślić, że sektorami postrzeganymi jako sektory wysokiej szansy Dolnego Śląska są: produkcja środków farmaceutycznych, instrumentów medycznych, maszyn biurowych i komputerów, sprzętu i urządzeń radiowych oraz telewizyjnych, środków transportu wyrobów chemicznych, maszyn i aparatury elektrycznej, wydobywanie i przetwarzanie rud metali, przetwórstwo surowców mineralnych, i zagospodarowanie odpadów surowcowych, energetyka tradycyjna i alternatywna. Natomiast w zakresie usług jest to doradztwo dotyczące sprzętu komputerowego i oprogramowania, dostępu do usług *on-line*, działalności badawczo-rozwojowej, doradztwa finansowego, usług turystycznych, usług związanych z rekrutacją pracowników. Można także wyróżnić najbardziej perspektywiczne dziedziny nauki na Dolnym Śląsku, do których należą badania niskich temperatur, bioelektronika, biochemia, biofizyka, biotechnologie, technologie medyczne, komunikacyjne i informatyczne, materiały zaawansowane, medycyna, modelowanie matematyczne, nauka o ziemi, optoelektronika, komunikacja, w tym teletransmisja⁸.

Atrakcyjność regionu i jakość życia determinowane są przez poziom zamożności społeczeństwa wyrażający się m.in. przez miesięczne wynagrodzenie brutto. Pod względem przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto Dolny Śląsk z kwotą 2860,66 zł na osobę plasował się w 2007 r. na czwartym miejscu, tuż za województwami mazowieckim (3670,84 zł), śląskim (2933,32 zł) i pomorskim (2882,56 zł).

Dolny Śląsk ma znaczny potencjał naukowy i jest regionem należącym do najważniejszych ośrodków szkolnictwa wyższego w kraju. Znajduje się na nim 11 pu-

⁶ www.paiz.gov.pl.

⁷ Dolnośląska Strategia Innowacji, Wrocław 2005, s. 16.

⁸ *Dolny Śląsk regionem wiedzy i innowacji*, red. M. Zawicki, Ernst&Young, Wrocław 2008, s. 4.

blicznych szkół wyższych, są tu 23 niepubliczne szkoły wyższe, 4 państwowe wyższe szkoły zawodowe, 13 instytutów naukowych i terenowych placówek naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz 9 jednostek badawczo-rozwojowych (JBR), których liczba w regionie wzrasta, zwłaszcza w postaci centrów tworzonych przez międzynarodowe koncerny. Potencjał edukacyjny charakteryzuje się popytem edukacyjnym wyższym niż w całym kraju. Można także zaznaczyć, że w szkołach wyższych kształci się ponad 150 tys. studentów. Do liczby tej dodać należy przeszło 3 tys. uczestników studiów doktoranckich oraz 10 tys. uczestników studiów podyplomowych. Warto podkreślić, że podstawę do kształcenia wyższego stanowi dobrze rozwinięta sieć liceów, wśród których są szkoły zajmujące wysoką pozycję w skali kraju⁹.

Dolny Śląsk oferuje dostęp do kadry wykształconych specjalistów. Istotne jest więc to, aby nowo wykwalifikowana kadra znalazła zatrudnienie w koncernach czy mniejszych firmach, które postanowiły zainwestować w regionie. Wobec tego istotna jest rola władz lokalnych kreujących lokalną rzeczywistość społeczno-gospodarczą, które przez działania sprzyjające klimatowi inwestycyjnemu powinny tworzyć szansę na m.in. zatrzymanie w regionie wykwalifikowanego kapitału ludzkiego¹⁰.

Według analizy przygotowanej przez Instytut Badania nad Gospodarką Rynkową pn. „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2008” Dolny Śląsk charakteryzuje wysoka atrakcyjność inwestycyjną i należy on do grupy absolutnych liderów krajowych w tym względzie. Według przedstawionych w tym dokumencie danych podregiony Dolnego Śląska plasują się w czołówce pod względem atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności zarówno przemysłowej, usługowej, jak i zaawansowanej technologicznie.

W celu określenia atrakcyjności inwestycyjnej przyjęto czynniki i ich znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej, do których należą aktywność regionów wobec inwestorów, poziom bezpieczeństwa powszechnego, stopień ochrony i stan środowiska przyrodniczego, poziom rozwoju gospodarczego, poziom rozwoju infrastruktury społecznej, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej, chłonność rynku zbytu (instytucjonalnego), wielkość i jakość zasobów pracy, koszty pracy oraz dostępność transportowa¹¹. Należy także zaznaczyć, iż pod względem atrakcyjności inwestycyjnej województw za 2008 r. Dolny Śląsk plasuje się na trzecim miejscu, tuż za województwami lubuskim i wielkopolskim (tab. 2)¹².

⁹ Dolnośląska Strategia..., s. 11.

¹⁰ A. Mempel-Śnieżyk, *Zmiany w strukturze społeczno-ekonomicznej Wrocławia na początku XXI wieku – wybrane aspekty*, [w:] *Kreatywna aglomeracja – potencjały, mechanizmy, aktywności. Podejście metodologiczne*, AE, Katowice 2008, s. 285-298.

¹¹ Por. A. Kopczuk, M. Proniewski, *Atrakcyjność inwestycyjna regionu*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania, Białystok 2005.

¹² *Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2008*, red. T. Kalinowski, Wydawnictwo Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2008.

Tabela 2. Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2008 r.

Województwo	Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastruktura gospodarcza		Infrastruktura społeczna		Bezpieczeństwo powszechne		Aktywność województw wobec inwestorów		Atrakcyjność inwestycyjna województw	
	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
	20		25		15		10		5		5		20			
Wagi																
1 Śląskie	0,46	4	1,45	1	1,31	2	1,41	1	2,18	1	-1,04	16	0,02	8	0,85	1
2 Mazowieckie	0,39	6	-0,26	12	1,73	1	0,72	3	0,33	4	-0,48	12	1,20	3	0,58	2
3 Dolnośląskie	0,49	3	-0,03	7	0,44	5	0,91	2	0,79	3	-0,95	15	1,29	2	0,50	3
4 Wielkopolskie	0,51	2	0,12	4	0,02	6	0,24	4	-0,51	10	0,45	5	1,30	1	0,41	4
5 Małopolskie	0,26	8	0,47	2	0,50	4	0,16	5	1,81	2	-0,15	9	-0,44	11	0,25	5
6 Pomorskie	-0,21	11	-0,14	11	1,05	3	0,07	6	0,22	5	-0,64	14	0,42	4	0,14	6
7 Łódzkie	0,24	9	0,21	3	-0,04	7	-0,35	10	-0,19	7	-0,39	11	0,33	5	0,10	7
8 Zachodniopomorskie	0,45	5	-0,14	10	-0,12	8	-0,36	11	-0,05	6	-0,05	13	0,24	6	0,02	8
9 Lubuskie	0,53	1	-0,12	9	-0,15	10	-0,32	9	-0,70	15	-0,35	10	0,18	7	0,01	9
10 Opolskie	0,30	7	-0,31	14	-0,13	9	-0,01	7	-0,59	13	0,25	7	-0,11	9	-0,08	10
11 Kujawsko-pomorskie	0,04	10	0,02	5	-0,19	11	-0,51	14	-0,19	8	-0,02	8	-0,69	13	-0,21	11
12 Podkarpackie	-0,68	14	-0,01	6	-1,04	15	-0,08	8	-0,56	12	1,61	1	-0,45	12	-0,34	12
13 Warmińsko-mazurskie	-0,59	13	-0,35	15	-0,78	13	-0,38	12	-0,45	0	0,40	6	-0,17	10	-0,40	13
14 Świętokrzyskie	-0,34	12	-0,11	8	-1,26	16	-0,54	15	-0,53	11	0,52	3	-1,06	15	-0,55	14
15 Lubelskie	-0,72	15	-0,31	13	-0,97	14	-0,41	13	-0,93	16	0,83	2	-1,00	14	-0,61	15
16 Podlaskie	-1,11	16	-0,45	16	-0,36	12	-0,54	16	-0,63	14	0,46	4	-1,08	16	-0,67	16

Źródło: *Atrakcyjność inwestycyjna...*, s. 6.

Dolny Śląsk uważany jest za region bardzo atrakcyjny dla inwestorów zagranicznych dzięki polityce władz samorządowych, która ukierunkowana jest na ułatwianie zagranicznym inwestorom wejścia na rynek dolnośląski. Można zauważyć, iż największe światowe koncerny zdecydowały się na budowę od podstaw własnych fabryk na Dolnym Śląsku, co jest dowodem przeświadczenia, że Dolny Śląsk to zarówno miejsce atrakcyjne na budowę fabryk, jak i region bogaty w wysoko kwalifikowaną kadrę pracowniczą. Na Dolnym Śląsku zainwestowali¹³:

- Cadbury Schweppes, Cussons Group Ltd, British Vita, BOC, Tesco, Shell, BP, GKN (kapitał brytyjski) – Whirlpool – Polar SA, Wabco, PepsiCo, The Gates Corporation, CC HBC, Cargill, Mc Donalds, American Retail System, Armstrong, Gerber Comp., General Electric International, Tricon (kapitał amerykański),
- Deutsche Bank, BTR Automotive, SCA Hygiene Products Holding GmbH, Siemens, Quarzwerke GmbH, Roeben Tonbaustoffe, Bayerische Hypo und Vereinsbank AG, Metro, firma wydawnicza Phoenix, Mercedes (S. Zasada), Bosch, Alstom, Flessner, Volkswagen, Makro, Selgros, OBI, Aral, Schoeller, Schneider, DEA, Real, Automotive, Petri, Mini Mal, Gossmann Polska (kapitał niemiecki),
- firma ABB, Volvo, Electrolux, Trelleborg Automotive, IKEA, DeLaval (kapitał szwedzko-szwajcarski i szwedzki),
- Faurecia, Credit Agricole – Lukas Bank, Castorama, Carrefour, Geant, E’Leclerc, Brandt, Alstom, Lucas Bank (kapitał francuski),
- SCA Molnlycke, Boart Longyear, 3M (kapitał kanadyjski),
- Mc Cain, Northen Telecom, Royal Europa, Bombardier Transportation Polska (kapitał holenderski),
- Takata Petri, Toyota (kapitał japoński),
- Fagor (kapitał hiszpański),
- LG Electronics (kapitał koreański).

Istotną rolę z punktu widzenia inwestora odgrywają instytucje otoczenia biznesu, które wspierają przedsiębiorczość i procesy innowacyjne. Umożliwiają one poszerzanie wiedzy i umiejętności przez doradztwo czy szkolenia w ramach ośrodków szkoleniowo-doradczych, udzielają pomocy w transferze i komercjalizacji nowych technologii w ramach centrów transferu technologii, pomagają finansowo w formie parabankowych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla podejmujących działalność gospodarczą czy nowo powstających firm, udzielają także pomocy doradczej, technicznej i lokalowej dla nowo powstałych przedsiębiorstw w pierwszym okresie działania w inkubatorach przedsiębiorczości i centrach technologicznych, kreują skupiska przedsiębiorstw przez łączenie na określonym terytorium usług biznesowych i różnych form pomocy firmom w ramach parków technologicznych, stref biznesu, parków przemysłowych¹⁴.

¹³ www.umwd.dolnyslask.pl.

¹⁴ K.B. Matusiak, *Raport z badań niekomercyjnych instytucji otoczenia biznesu w województwie dolnośląskim*, www.bwdsi.dolnyslask.pl, s. 4.

W celu wspierania przedsiębiorczości na Dolnym Śląsku podejmuje się wiele działań, których nadrzędnym celem jest tworzenie warunków ułatwiających powstawanie i funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. W regionie działają instytucje wspierające stające się istotnym elementem otoczenia biznesu; połowa z nich prowadzi aktywność związaną ze wspieraniem przedsiębiorczości, transferu technologii i rozwoju lokalnego. Niewątpliwie zadaniem władz regionu jest dalsze wspieranie ich funkcjonowania, dbałość o jak najwyższy poziom oferowanych przez nie usług, a także inicjowanie powstawania nowych. Należy podkreślić, że ważnym elementem wspierania przedsiębiorczości przez miasto centralne regionu jest udzielanie przedsiębiorcom pomocy publicznej w formie zwolnień z podatku od nieruchomości w ramach programów pomocowych, które przysługują¹⁵:

- przedsiębiorcom innowacyjnym bądź prowadzącym działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia,
- przedsiębiorcom działającym w obrębie wrocławskich parków przemysłowych, technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych,
- przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy związane z nowymi inwestycjami w mieście,
- małym, średnim i dużym przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą,
- przedsiębiorcom, którzy wspierają nowe inwestycje w sektorze turystyki w mieście,
- w ramach programu *de minimis* mikro- i małym przedsiębiorcom rozpoczynającym prowadzenie działalności gospodarczej we Wrocławiu.

Pomoc kierowana do przedsiębiorstw może obejmować takie obszary, jak: finansowanie, doradztwo i kształcenie, informacja, infrastruktura, rozwiązania prawne¹⁶.

Jak wynika z raportu *Dolny Śląsk regionem wiedzy i innowacji*, „sieć funkcjonujących na Dolnym Śląsku instytucji świadczących usługi na rzecz wspierania powiązań między gospodarką i nauką oraz rozwoju przedsiębiorczości jest dobrze rozbudowana”¹⁷.

Ważną rolę we wspieraniu przedsiębiorczości przypisuje się specjalnym strefom ekonomicznym. Specjalna strefa ekonomiczna (SSE) jest to wyodrębniony administracyjnie obszar, który przeznaczony jest do prowadzenia działalności gospodarczej na preferencyjnych warunkach, są nimi np.:

- rozpoczęcie działalności na specjalnie przygotowanym uzbrojonym terenie,
- zwolnienie z podatku od nieruchomości,
- zwolnienia z podatku dochodowego przez pierwsze 10 lat działalności, a w następnych latach do 50% zwolnienia do końca funkcjonowania strefy w Polsce.

¹⁵ www.wroclaw.pl.

¹⁶ *Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem*, red. K. Safin, AE, Wrocław 2008, s. 215-219.

¹⁷ *Dolny Śląsk regionem...*, s. 18.

Za cel funkcjonowania tego rodzaju instrumentu wspierającego uważa się¹⁸:

- przyspieszenie rozwoju gospodarczego regionów,
- przyspieszanie rozwoju gospodarczego polskich regionów,
- przyspieszenie rozwoju i wykorzystania nowych rozwiązań technicznych i technologicznych w gospodarce narodowej,
- zwiększenie konkurencyjności produktów i usług,
- zagospodarowanie majątku przemysłowego i infrastruktury,
- tworzenie nowych miejsc pracy.

Można także dodać, iż funkcjonowanie SSE przekłada się na wzmożone inwestycje, a te z kolei – na przyspieszony rozwój gospodarczy polskich regionów, zmniejszone bezrobocie, a także zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki¹⁹.

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonują cztery specjalne strefy ekonomiczne: Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna INVEST – PARK, Kamiennogórska SSE Małej Przedsiębiorczości, Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (LSSE) oraz zlokalizowana w gminie Kobierzyce podstrefa Tarnobrzeskiej SSE EURO – PARK WISŁOSAN, które zostały stworzone, aby przyspieszać rozwój gospodarczy Dolnego Śląska, wpływać na tworzenie nowych miejsc pracy, zagospodarowanie majątku przemysłowego i infrastruktury czy zwiększać konkurencyjności produktów i usług. SSE mają na celu dynamizowanie transformacji gospodarczej gmin oraz ich bliższego dalszego otoczenia. Specyficzny charakter nadano Kamiennogórskiej SSE Małej Przedsiębiorczości i wedle nazwy nastawiona jest ona na niewielkich inwestorów, natomiast jej atutem jest przede wszystkim położenie w bezpośrednim sąsiedztwie granicy z Czechami (rejon Kamiennej Góry) i Niemcami (rejon Nowogrodzka)²⁰.

3. Podsumowanie

Zaprezentowane spostrzeżenia wskazują możliwości rozwojowe wynikające nie tylko z uwarunkowań naturalnych Dolnego Śląska, ale i z dynamicznie rozwijającej się gospodarki, która nastawiona jest m.in. na ścisłą współpracę europejską. Dolny Śląsk to ważne centrum gospodarcze, naukowe, kulturalne, a jego oddziaływanie sięga daleko poza granice województwa²¹. Wśród atutów Dolnego Śląska wymieniane są przede wszystkim: chłonność rynku regionalnego, szybkie tempo i skuteczność transformacji gospodarczej, specjalne strefy ekonomiczne, duża dostępność komunikacyjna regionu, sąsiedztwo Czech i Niemiec, poziom rozwoju infrastruktury technicznej sprzyjający szybkiemu przekazywaniu informacji w relacjach krajowych i międzynarodowych, sieć telekomunikacyjna, rozwinięta sieć infrastruktury

¹⁸ www.paiz.gov.pl.

¹⁹ Tamże.

²⁰ Strategia Rozwoju..., s. 23.

²¹ www.wikipedia.pl.

otoczenia biznesu, w tym banków i instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości, wysoki poziom kwalifikacji zawodowych mieszkańców regionu, duży potencjał edukacyjny, naukowy i kulturalny, dostępność niezaangażowanej zawodowo siły roboczej, bogate zasoby cennych surowców mineralnych, atrakcyjne walory dziedzictwa kulturowego, środowiska przyrodniczego, zróżnicowane ukształtowanie terenu i krajobrazu, a także bogate zasoby wód leczniczych oraz duże możliwości rozwoju turystyki i rekreacji²². Potwierdza to także raport pn. „Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski” zaprezentowany podczas konferencji „Innowacyjność a atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski”. Według niego (za H. Godlewską-Majkowską) polskie regiony są silnie zróżnicowane pod względem atrakcyjności inwestycyjnej, która najlepiej jest oceniana w województwach mazowieckim i dolnośląskim²³.

Literatura

- Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski 2008*, red. T. Kalinowski, Wydawnictwo Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk 2008.
- Czerny M., *Globalizacja a rozwój*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Dolnośląska Strategia Innowacji, Wrocław 2005.
- Dolny Śląsk regionem wiedzy i innowacji*, red. M. Zawicki, Ernst&Young, Wrocław 2008.
- Kopczuk A., Proniewski M., *Atrakcyjność inwestycyjna regionu*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania, Białystok 2005.
- Matusiak K.B., *Raport z badań niekomercyjnych instytucji otoczenia biznesu w województwie dolnośląskim*, www.bwdsi.dolnyslask.pl.
- Mempel-Śnieżyk A., *Zmiany w strukturze społeczno-ekonomicznej Wrocławia na początku XXI wieku*, [w:] *Kreatywna aglomeracja – potencjały, mechanizmy, aktywności. Podejście metodologiczne*, AE, Katowice 2008.
- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013*.
- Rymarczyk J., *Klimat inwestycyjny Dolnego Śląska w ocenie bezpośrednich inwestorów zagranicznych*, Wydawnictwo Instytutu Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego, Oficyna Wydawnicza Arboretum, Wrocław 2008.
- Zarządzanie małym i średnim przedsiębiorstwem*, red. K. Sařin, AE, Wrocław 2008.
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020, załącznik do Uchwały nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku, Wrocław 2005.
- www.inwestycje.pl.
- www.paiz.gov.pl.
- www.umwd.dolnyslask.pl.
- www.wikipedia.pl.
- www.wroclaw.pl.

²² www.umwd.dolnyslask.pl.

²³ www.inwestycje.pl.

ATTRACTIVENESS OF INVESTMENT IN LOWER SILESIA – CHOSEN ASPECTS

Summary: The attractiveness of investment in a region is essential for its development. The awareness of assets and opportunities the region has enables to create a business-friendly environment. Entrepreneurs are undoubtedly seen as the ones who contribute to the local and regional development and, in this way, to the socio-economic development of a country. On the other hand, knowledge in the field of influencing the attractiveness of investment is understood in the context of attracting new investors to start a business activity in a region. The paper presents a characteristics of Lower Silesia from the point of view of the attractiveness of investment, opportunities of development and it also presents actions taken to support business initiatives.